

Cifrarákot (*Orconectes limosus*) evő balinok (*Leuciscus aspius*) a Nagykunsági-főcsatornából

Nyeste Krisztián, Gyöngy Martina

A Nagykunsági-főcsatorna abádszalóki részén május-június során három, 40–60 cm hosszú, 1-2,6 kg közötti tömegű balint sikerült fognunk. Boncoláskor a halak gyomrában viszonylag jó állapotban lévő, kb. 10-12 centiméteres cifrarákok maradványait találtuk, melyeket a potrohfedő vöröses sávazottsága alapján azonosítottunk. A rákok mellett más táplálékmaradványok egyik esetben sem voltak.

A balinivadék kezdetben planktonszervezetekkel táplálkozik, majd áttér a makrogerinctelenekre (rovarok, kisebb rákok, apró kagylók). A második évtől kezdve azonban már kizárólagos halfogyasztónak tartják, táplálékát a nyílt víz kistestű halai, többnyire küszök (*Alburnus alburnus*) alkotják. Testméretük alapján az általunk fogott balinok körülbelül 5–10 évesek lehettek, ezért okozott meglepetést a gyomrukban talált, bentikus életmódot folytató cifrarák. Tudomásunk szerint hasonló esetet eddig még nem írtak le, ezért adjuk közre.

Az inváziós cifrarák egyre több vizes élőhelyet hódít meg. Megfigyeléseink szerint a Nagykunsági-főcsatorna kezdeti szakaszán viszonylag nagy számban van jelen,

A rákevő balinok egyike (Nyeste Krisztián felvétele)

1x1 méteres csalihalfogó hálóval is könnyedén fogható. A rákevés a balinok körében előnyös lehet a halfogyasztással szemben, ugyanis kisebb energiabefektetés árán jutnak táplálékhoz. Emellett ez a folyamat szerepet játszhat a sokfelé túlszorodott cifrarák visszaszorításában is. Annak megválaszolása azonban, hogy ez az ökológiai kapcsolat általánossá válik-e a balinok körében, további, több egyedre és élőhelyre kiterjedő vizsgálatot igényel.

A folyami géb (*Neogobius fluviatilis*), a feketeszájú géb (*Neogobius melanostomus*) és a cifrarák (*Faxonius limosus*) terjedése az Ipolyban

Bányai Zsombor, Weiperth András

Az Ipoly magyar-szlovák közös szakaszán számos idegenhonos faj jelent meg az elmúlt évtizedben. A folyami géb megjelenését 2005-ben, a feketeszájú vagy más néven kerekfejű géb előfordulását 2009-ben, míg az észak-amerikai eredetű cifrarák (*Faxonius (Orconectes) limosus*) első példányait 2008 őszi gyűjtötték először az Ipoly alsó szakaszán. A fajok gyors terjedését és a folyó alulkutatottságát is jelzi, hogy mindkét gébfaj első példányaira a dunai torkolattól 18 folyamkilométerrel feljebb, közvetlenül az ipolytölgyesi duzzasztó alatt találtak rá a kutatók. A cifrarák a megjelenését követően egy év alatt 11 folyamkilométert tett meg fölfelé a folyón. A Szob és Ipolytölgyes közötti szakaszon 2010 és 2014 között mindhárom faj további terjedését, a már meghódított szakaszokon pedig egyedszámuk lassú növekedését regisztráltuk.

2018. áprilisában az Ipoly Szob és Balassagyarmat

Az ipolytölgyesi halátjáró (Bányai Zsombor felvétele)